

Gra d'encens 2023 Confraria de la Mare de Déu de Montserrat

Santuari de Montserrat

Pregant amb el salm responsorial de la missa pròpia de la Mare de Déu de Montserrat

Entre les lectures de la Missa de la Solemnitat de la Mare de Déu Montserrat es va escollir el Salm 86 com a salm responsorial. Amb això es vol unir el sentit del salm en la Bíblia, un text de pelegrinatge a Jerusalem, que l'Església ha llegit com de pelegrinatge a la Jerusalem celestial, amb el significat espiritual de la Muntanya de Montserrat, cor de la fe de tot un poble.

Dit pels entesos: el Salm 86 és una de les peces més extraordinàries de l'Antic Testament. El marc on podem comprendre aquest poema és el pelegrinatge a Jerusalem, la ciutat santa, la ciutat de Sió, d'on, segons Isaïes, surt l'ensenyament i l'oracle del Senyor (Is 2,2-5), és a dir, la Llei que perdura per sempre i la paraula profètica, sempre oportuna.

En la iconografia romànica de la Mare de Déu de Montserrat s'hi insinua també aquest tema de la ciutat de Déu; hi trobem la Mare de Jesús asseguda en un cadira que té traces d'una ciutat, com significant la Nova Jerusalem, en la qual l'Església santa, representada en Maria, esdevé portadora de la Nova Llei de l'amor i de la paraula definitiva, que és Jesús, Fill de Déu fet home, que en la imatge està assegut a la seva falda. Per això, sense oblidar el sentit bíblic del text, podem ajuntar el sentit espiritual que té el santuari de Montserrat tot dient amb goig i amb respecte que *“El Senyor té el palau a la muntanya santa”*.

Aquest salm, amb la música del cant *Emperadriu de la ciutat joiosa*, del Llibre Vermell, ens fa reviure l'experiència de fe i de joia del pelegrinatge d'aquells romeus montserratins que s'han anat succeint al llarg dels segles fins al dia d'avui. També nosaltres, com ells, podem fer aquesta experiència lluminosa.

El goig i el respecte que sentim els fidels en posar els nostres peus al llindar del santuari ens venen de qui habita en aquesta ciutat espiritual. És Déu mateix qui l'ha fundada i hi resideix i, des d'aquí, Déu atrau tots els seus fills cap a Ell.

Aquest és el sentit del salm, que reflecteix l'experiència totalitzant que envaïa l'ànima dels fidels en traspasar les portes del Temple de Jerusalem. L'olor de l'encens, el murmuri de les pregàries, el cant recitatiu de la Llei, el so del toc dels corns..., tot apuntava a un centre invisible, però ben real: la glòria de Déu, la presència majestuosa i alhora humil del Senyor que acollia i abraçava el seu poble.

El goig espiritual de pujar a Montserrat va més enllà de la bellesa natural de la muntanya. Com en el Temple de Jerusalem, també el perfum de l'encens i la pregària cantada de l'Església acaricien l'ànima del pelegrí. La serenitat de la mirada de la Moreneta corprèn el cor del creient que pot contemplar a tocar d'ell el misteri d'amor i de gràcia que representa aquesta imatge de Montserrat: Déu, per mi, s'ha fet home en el si de la Verge, "*Soc al llindar del paradís*", com canta un poema modern sobre Montserrat.

El santuari és una referència constant del misteri de la presència de Déu que, per mitjà de la Mare del Senyor, acull i abraça de manera única tots els pelegrins i visitants en les seves penes i els seus anhels, en els moments de goig i de dol, no tornant mai a casa seva sense una resposta en el cor.

*S'han dit de tu ciutat de Déu,
oracles gloriosos:
Compto Egipte i Babilònia
entre els fidels que em coneixen.
A Filistea, a Tir i a Etiòpia els dic:
“Fills de Sió”.*
*Diuen d'ella:
“És l'Altíssim mateix qui l'ha fundada:
aquell i aquell altre són fills de Sió”.*

Aquest salm és també una paraula de consol i d'encoratjament per als fills de l'exili que retornen a Jerusalem, i pels fills de la diàspora de l'època del segon temple, que viuen en altres països, que són estimats per Déu i considerats ciutadans d'una Jerusalem més enllà de la pedra de les seves muralles. Els cants i les danses del Llibre Vermell tenen d'alguna manera el goig d'aquest visió universal de la salvació.

*El Senyor va escrivint al registre dels pobles:
Fill de Sió”.*
*I els cantors i els dansaires responen:
“Ciutadans de Sió”.*

El final d'aquest salm té, segons els estudiosos, dues interpretacions possibles. Diu el text:

*El Senyor escriu en el registre dels pobles:
«Fills de Sió.»*
*I exclamen cantors i dansaires:
«De tu brollen, Sió, les meves fonts!»*

Els prínceps dels pobles estrangers erigeixen la seva estada a la ciutat santa i els cantors i els dansaires festegen el “jardí primordial” del qual brollen totes les fonts del món. És una imatge manllevada del profeta Ezequiel (47,1-12): l'aigua que brolla del Temple és una *aigua que corre cap a la conca oriental, baixa a l'Arabà i desemboca al Mar Mort. Entra dins les aigües insalubres i les saneja. A tot arreu on penetrarà l'aigua d'aquest riu, hi viuran tota mena d'animals aquàtics, i*

el peix hi serà molt abundant, perquè, així que hi arribi aquesta aigua, la mar quedarà sanejada. Arreu on arribi aquest riu, tot viurà.

Una altra traducció, encara, diu que “*cantaran i dansaran els que van ser en tu humiliats*”. Evoca la reconstrucció del Temple, que acaba amb una gran festa a glòria del nou destí definitiu de Jerusalem que esdevé, per voluntat de Déu, mare de tots els pobles representats per tots els qui tenen Jerusalem com la seva ciutat.

Nosaltres, a Montserrat, podem cantar el Salm 86 des d’una visió ecumènica i universal, en la qual Déu, en aquesta ciutat que és l’Església tal com ens fa dir la Pregària Eucarística III, vol reunir amb Ell els seus fills dispersos per tot el món. El monestir, des del seu carisma d’acolliment, es comprèn a si mateix també com un lloc on tothom és ben rebut; potser no professaran el mateix credo, però certament tots són portadors d’una mateixa essència humana de fraternitat que l’Evangeli il·lumina i potencia.

“*El Senyor té el palau a la muntanya santa*” diu la resposta al salm. El pelegrinatge a Montserrat recorda per un moment, fins i tot físicament, l’excel·lència d’aquell indret universal on Déu resideix i que es manifesta en l’esplendor de la celebració de la fe, però sobretot en la bellesa interior de cada persona en tant que revela en la seva bondat la glòria de Déu.

Tot el salm és un cant d’agraïment i una dansa joiosa davant de la fidelitat de l’amor de Déu que refà el cor de l’home i l’eleva, perquè descobreixi el goig i la pau indicibles que es troben en el millor del cor humà o, per dir-ho amb paraules de Goethe, en el *Montserrat interior*.

Meditem, doncs, cantant aquest salm, la presència de Déu enmig del seu poble; deixem-nos prendre per la força de la bellesa de la fe celebrada en comunitat. El símbol que esdevé la muntanya mateixa, que guarda en el seu cor la imatge de la Moreneta, ens serà memòria d’una realitat espiritual que, alhora que ens abraça, ens eleva el cor a Déu.

La resposta del salm ens fa assaborir un sentiment de confiança i de pau. Hi afegim l'al·leluia per expressar amb una paraula final tot el que el cos i l'esperit humans poden expressar en sentir l'abraçada i l'acollida de la presència de Déu: "Al·leluia, al·leluia!", és a dir, "Lloeu, lloeu el Senyor".

El Se - nyor__ té el pa - lau a la mun - ta - nya
 san - ta,___ i es - ti - ma més els por - tals de Si -
 ó___ que to - tes les vi - les___ de Ja - cob.

Moderat G.E.

El Se - nyor__ té el pa -
 lau a la mun - ta - nya san - ta,___ al - le -
 lu - ia, al - le - lu - ia.

S'han dit de tu, ciu - tat de Déu o -

ra - cles glo - ri - o - sos: "Comp-to E - gip-te i Ba - bi -

lò - ni - a en - tre els fi - dels que em co - nei - xen.

— A Fi - lis - te - a, a Tir i a E - ti -

ò - pi - a, els dic: — Fills — de — Si - ó".

El Se - nyor — té el pa -

lau a la mun - ta - nya san - ta, — al - le -

lu - ia, al - le - lu - ia.

Di - uen d'e - lla: — "És l'Al - tís - sim ma -
teix qui l'ha fun - da - da; — a - quest i a - quell
al - tre són fills — de — Si - ó".

Moderat G.E.

El Se - nyor — té el pa -
lau a la mun - ta - nya san - ta, — al - le -
lu - ia, al - le - lu - ia.

El Se - nyor va es - cri - vint al re - gis - tre dels

po - bles: "Fill de Si - ó", i els can - tors i els dan -

sai - res res - po - nen: "Ciu - ta - dans de — Si - ó".

El Se - nyor — té el pa -

lau a la mun - ta - nya san - ta, — al - le -

lu - ia, al - le - lu - ia.

**Confraria de la Mare de Déu
de Montserrat**